

Pest Protocol

2020-2024

SBO De Vogelhorst

Algemeen

Naam: SBO De Vogelhorst

Adres: Ds. E. Fransenlaan 1

Postcode en plaats: 3772 TX Barneveld

Telefoon: 0342 - 41 38 56

Email: info@devogelhorst.nl

Website: www.devogelhorst.nl

Contactpersonen

Veronique Appeldoorn

Zij is voor de vogelhorst zowel aanspreekpunt pesten (ASP) als coördinator pest beleid.

[Inleiding](#)

[Pesten](#)

[Uitingsvormen van pestgedrag](#)

[Wat zijn de kenmerken van een pester, gepeste en de getuigen?](#)

[Groepsproces](#)

[De rol van de groepsleerkracht](#)

[Wat te doen met:](#)

[De pester\(s\):](#)

[De gepeste:](#)

[Ouders/verzorgers](#)

[Wat verwachten wij van ouders/verzorgers op de De Vogelhorst op het gebied van pesten?](#)

[Wat kunnen ouders/verzorgers doen als blijkt dat hun kind gepest of pesten heeft gesignaleerd?](#)

[Wat als uw kind pester is?](#)

[Digitaal pesten \(Cyberpesten\)](#)

[Wat te doen tegen cyberpesten?](#)

[Aanvullende informatie voor groepsleerkrachten](#)

[Aanvullende informatie ouder/verzorgers](#)

[Monitoring](#)

[Aanspreekpunt /vertrouwenspersoon\(ASP\)](#)

[Bijlagen:](#)

[Bijlage 1:](#)

[Bijlage 2:](#)

[Bijlage 3: Vragenlijst sociale veiligheid leerlingen](#)

[Bijlage 4: Stappenplan Leerling](#)

[Bijlage 5: Stappenplan Ouder](#)

Inleiding

Pesten komt wereldwijd voor. Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden maar ook bij volwassenen. Op iedere school komt pesten voor, ook bij ons. Dat is een probleem dat wij onder ogen zien en op de Vogelhorst serieus aanpakken.

Dit protocol is geschreven en opgesteld om het volgende te bereiken:

- Verschil tussen plagen en pesten en de gevolgen daarvan verduidelijken
- Voorkomen van pestgedrag door te werken aan een positief pedagogisch klimaat, waarbij de nadruk ligt op preventie.
- Groepsleerkrachten leggen nadruk op groepsvorming.
- Groepsleerkrachten kunnen
 - o het pestgedrag signaleren en onderkennen;
 - o pestgedrag bespreekbaar maken en aanpakken.
- Het belang van samenwerking tussen ouders/verzorgers en school op het gebied van pesten te benadrukken.
- Verduidelijken waar ouders/verzorgers, leerlingen en groepsleerkrachten terecht kunnen als het om pesten en andere onderwerpen betreffende sociale veiligheid gaat.

Pesten

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Plagen	Pesten
- Is onschuldig. Het gebeurt spontaan en gaat (soms) gepaard met humor. - Is tijdelijk en van korte duur. - Speelt zich af tussen twee "gelijken". - Is te verdragen, soms zelfs leuk (kan soms ook kwetsend of agressief zijn). - Wie geplaagd wordt ligt niet vast. - De tegenpartijen wisselen keer op keer.	- Gebeurt gepland. Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren. - Is duurzaam: het is systematisch en langdurig. Het houdt niet vanzelf op. - Ongelijke strijd. Macht- onmacht verhouding. - De pester heeft geen positieve bedoelingen. Wil iemand bewust pijn doen, kwetsen of spullen vernielen. - De pesters zijn meestal dezelfde kinderen net zoals de slachtoffers. - Het neigt naar een vaste structuur. - Slachtoffers zitten vaak in een neerwaartse spiraal, waardoor pesters zich op het slachtoffer richten - Pesten is een groepsproces. Iedereen speelt hierin een rol.

Wist jij dat ... Pesten in 10 seconden stopt (in 57% van de gevallen) als de omstanders en/of leeftijdsgenoten ingrijpt!

Voorwaarden om pesten aan te pakken

Om pesten aan te pakken zijn een aantal voorwaarden belangrijk:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen, leerlingen, leerkrachten, directie en de ouders/verzorgers.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Het onderwerp moet bespreekbaar worden gemaakt. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is.
- Als pesten optreedt moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders/verzorgers) dat kunnen signaleren en hierin duidelijk stelling in nemen.
- Signalen worden serieus genomen en gerapporteerd om zicht te krijgen op pesten.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.

Wat zijn de gevolgen van plagen en pesten?

Gevolgen plagen	Gevolgen pesten
- Als het gebeurt, is het (niet altijd) niet leuk, maar de pijn gaat snel over.	- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen heel pijnlijk en ingewikkeld zijn op langere termijn.
- Relaties tussen de leerlingen worden vlug weer hersteld. De ruzie en het conflict worden bijgelegd.	- Het kan gevolgen hebben voor de lichamelijke-, psychische en cognitieve ontwikkeling.
- Men blijft opgenomen in de groep.	- Relaties zijn verstoord. Herstel verloopt moeizaam en het is niet gemakkelijk om de relatie te verbeteren. - De gepeste leerling kan in een isolement komen. Dit is een verstoring van één van de basisbehoeften om bij een groep te horen.
- De groep lijdt er niet onder.	- In de groep heerst veelal een dreigend en onveilig klimaat. Er is er geen vertrouwen, weinig openheid, spontaniteit en contact met elkaar.

Om onderscheid te maken tussen pestgedrag of plagen, zijn er **vier** kenmerken te onderscheiden:

Agressie:	Er wordt psychisch of lichamelijk leed veroorzaakt bij het slachtoffer.
Intentioneel:	Er is geen sprake meer van toevalligheid.
Langdurig	Het vindt plaats over een langere periode van weken, maanden of zelfs jaren.
Machtsverschil:	De dader is sterker of slimmer dan het slachtoffer, of er zijn meerdere daders (omstanders die niets doen) zodat er een verschil in aantal is.

Zijn alle vier kenmerken aanwezig, dan spreken we over pestgedrag. Bij afwezigheid van één van de kenmerken spreken we over plagen. Echter wanneer de observant/ jij dit niet zo ervaart, kan degene die geplaagd wordt, het wel als pesten ervaren.

Het signaleren van pesten

Pesten speelt zich af in de klas, maar ook daarbuiten. Om pesten aan te pakken moet je pesten herkennen. Dat lijkt eenvoudig, maar pesten is soms lastig te signaleren. Uitschelden of schoppen is makkelijker te signaleren dan buitensluiten of online pesten. Vaak merk je aan de sfeer in de groep dat er iets speelt. Ook kan het (veranderde) gedrag van een leerling die gepest wordt aanleiding zijn om na te gaan of er sprake is van pesten.

De volgende signalen kunnen helpen om na te gaan of een leerling slachtoffer is van pesten.

De leerling:

- is vaak betrokken bij opstootjes in de klas of op het schoolplein;
- is vaak afwezig of ziek;
- wordt door medeleerlingen aangesproken met een bijnaam;
- klaagt over hoofdpijn of buikpijn;
- haalt plotseling slechtere resultaten;
- wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes of het samenwerken;
- is vaak alleen is tijdens pauzes;
- komt eerder dan de les begint of blijft na de les hangen;
- reageert extreem op kleine plagerijtjes;
- zegt vaak "ik word gepest" of juist helemaal niet.

Groepsleerkrachten, maar ook ouders/verzorgers kunnen de bovenstaande signalen opvangen. In de onderwijssituatie worden er bij signalering van deze signalen observaties

ingezet. De signalen die ouders/verzorgers doorgeven moeten serieus worden opgepakt en ook naar aanleiding daarvan worden observaties gedaan in verschillende onderwijs werk/speel situaties.

Uitingsvormen van pestgedrag

De uiting van pestgedrag kent veel vormen. Hierin kunnen we onderscheid maken tussen verbaal, fysiek, emotioneel en relationeel pesten. Deze vormen gelden voor zowel het traditionele pesten als het digitale pesten.

Verbaal	• Uitschelden • Bedreigen • Verbaal of via tekstberichtjes (email, whats app)
Fysiek	• Intimideren • Bedreigen • Gepeste of bekende van gepeste pijn doen • Spullen kapot maken • Dwingen op met een ander te vechten • Stelen van de gepeste
Emotioneel	• Een slecht gevoel bezorgen waar anderen bij zijn • Vernedering • Buitensluiten • Belachelijk maken
Relationeel	• Stoken in vriendschappen • Roddelen en roddels verspreiden • Geheimen doorvertellen

Wat zijn de kenmerken van een pester, gepeste en de getuigen?

Alle kinderen kunnen slachtoffer worden van pesten. Het maakt niet uit wie je bent, hoe je eruit ziet of wat je doet. Wij willen niemand een etiketteren. In de praktijksituatie en vanuit de literatuur worden wel verschillende kenmerken waargenomen.

Pester heeft/is	Gepeste heeft/is
- de behoefte om populair te zijn; - sociaal intelligent: herkennen en misbruiken van zwakheden van anderen; - heeft graag controle over een ander of situatie;	- verminderd zelfvertrouwen, onzeker; - het gevoel dat hij zelf schuld is van het pesten; - lage zelfwaardering;

- merkt intenties van anderen aan als agressief;
- weinig/geen respect voor autoriteit of regels;
- gebrek aan empathie;
- moeite met zelfcontrole;
- minder geliefd bij leeftijdsgenootjes;
- gefrustreerd of er is sprake van boosheid.
- weinig sociale contacten, vrienden;
- passief onderdanig;
- een angstig reactiepatroon;
- fysiek zwak;
- gevoelens van onmacht;
- snel emotioneel.

Naast de pester en gepeste is er een groep die getuige is van pesten. Deze omstanders kunnen ingedeeld worden in diverse groepen.

Verdedigers	Zij kiezen de kant van het slachtoffer. Treden actief op tegen de daders. Zij kunnen het pesten stoppen.
Buitenstaanders	Zij blijven passief tijdens pestgedrag. Kijken toe of kijken weg. Zij grijpen niet in. Durven niet in te grijpen vanwege de angst om zelf slachtoffer te worden. Ze willen geen gedoe of drama.
Meelopers	Doen actief mee. Ze slaan, schoppen en vernederen het slachtoffer.
Aanmoedigers	Zij doen niet actief mee met pesten, echter door hun lichaamshouding, gelach of kreten moedigen ze de pester aan om door te gaan. Praten het pestgedrag goed of vinden het normaal.

Hoe langer iemand gepest wordt, hoe minder de omstanders bereid zijn om in te grijpen. Vandaar het belang van vroege signalering.

Groepsproces

Pesten is een groepsproces. Pesten is voor iedereen in de groep schadelijk. Iedereen in de klas heeft daarbij een rol. In een groep proberen kinderen hun eigen positie te bepalen. De groepsleerkracht speelt een belangrijke rol in het actief leiding geven aan de vijf fasen van groepsvorming (Tuckman, 1965).

Fasen Tuckman (1965)	Inhoud	Fase per schoolperiode
Forming	Kennismaken en oriëntatie	Eerste week/weken van het schooljaar
Storming	strijd om invloed, verkrijgen leiderspositie	Tot aan herfstvakantie
Norming	Gemeenschappelijke normen, regels	Eerste weken van het schooljaar
Performing	Een langere periode van rust en plezierige samenwerking	na de herfstvakantie
Adjourning	afscheid nemen. de groep heft zich op	einde schooljaar, mei/juni wanneer een leerling vertrekt

Naast het bewust bezig zijn met de genoemde fasen van groepsvorming, werken we op de De Vogelhorst met de methode KWINK. Aan het begin van elk schooljaar wordt er expliciet aandacht gegeven aan 'De gouden weken', tot aan de herfstvakantie. Na de kerstvakantie aan 'De zilveren weken' en na de meivakantie aan 'De bronzen weken'.

De KWINK-methode sluit aan bij de vijf fasen van groepsvorming die een groep doorloopt én heeft aandacht voor Sociaal Emotioneel Leren (SEL) waarbij de vijf competenties van sociaal emotioneel leren centraal staan.

Ik	Besef van jezelf (self-awareness)	Herkennen van gevoelens en gedachten
	Zelfregulatie (self-management)	Impulscontrole en omgaan met gevoelens
Jij	Besef van een ander (social-awareness)	Het kunnen afstemmen van je eigen gedrag op de gevoelens van een ander. Empathie en respect
	Relatie met anderen (relationship-skills)	relaties aangaan, samenwerken. gedrag dat je laat zien in de omgang met anderen.

Wij	Keuzes maken (responsible decisions making)	Keuzes maken voor jezelf en anderen
-----	--	-------------------------------------

Door de leerlingen te leren omgaan met de SEL competenties zijn we preventief bezig om pestgedrag aan te pakken. De leerkracht heeft een positieve grondhouding, belooft positief gedrag en geeft complimenten. We werken dagelijks met de werkvormen/woorden/strategieën die worden aangeboden vanuit de methode KWINK, waarbij er een transitie ontstaat van de aangeleerde SEL competenties naar andere onderwijssituaties.

De rol van de groepsleerkracht

Niets doen is geen optie. Zoals eerder is beschreven heeft de groepsleerkracht een actieve rol in het groepsproces. Zo werken de groepsleerkrachten in al hun lessen aan de basisbehoeften van de leerling en de SEL competenties door gebruik te maken van verschillende werkvormen, samenwerken en het geven van complimenten.

De groepsleerkrachten op de De Vogelhorst maken in hun klas kenbaar dat hij/zij tegen pesten is. De leerkracht van de groep stelt aan het begin van het schooljaar met de leerlingen groepsafspraken op met daarbij (anti-pest)regels. Deze afspraken en regels worden regelmatig (opnieuw) in de klas besproken. De groepsleerkracht laat leerlingen weten waar ze terecht kunnen voor hulp en advies. De leerlingen worden erop gewezen dat zij terecht kunnen bij hun eigen leerkracht, bij het ASP, maar ook bij hun eigen ouders/verzorgers of iemand die ze vertrouwen.

[Zie Bijlage 4: stappenplan leerlingen](#)

Wat te doen met:

De pester(s):

- Praat met de pester onder vier ogen. Communiceer rustig en zakelijk. Blijf kalm, bij agressie of boosheid probeer deze te neutraliseren. Keur pestgedrag af, niet de persoon zelf.
- *Geadviseerd wordt om geen verzoeningsgesprek te laten plaatsvinden. In verband met de ongelijkwaardigheid tussen de leerlingen. In eerste instantie worden er individueel gesprekken gevoerd.*
- Neem contact met ouders/verzorgers op. Nodig ze uit voor een gesprek. Doe dit niet telefonisch. Neem tijdens deze gesprekken een open en niet beschuldigende houding aan en werk met de ouders/verzorgers samen.

- **Precorrectie** Praat met de pester aan het begin van pauzes en voor niet- klassikale activiteiten, waarbij je hem/haar eraan herinnert hoe hij/zij moet reageren wanneer iemand tegen hem/haar zegt als hij/zij last heeft van zijn/haar vervelende gedrag. Praat aan het einde van de pauze of na een niet klassikale moment weer met deze leerling. Vraag hoe het ging en beloon hem/haar verbaal als het goed ging voor zijn/haar inspanning.
- Als een leerling pest, dan accepteert hij/zij dat er een consequentie aan vast zit. Hij/zij krijgt onherroepelijk met deze consequenties te maken en deze moet worden uitgevoerd.
- De consequenties kunnen zijn: (keuze maken)
 - o binnen blijven tijdens de pauze;
 - o schrijfstraf tijdens vrije tijd;
 - o zelf ouders laten bellen om te vertellen dat je pest;
 - o in overleg met ouders/verzorgers: geen gebruik maken van internet, smartphone o.i.d.;
 - o bij het consequent overschrijden van pestgedrag kan schorsing volgen.

De vraag die gesteld kan worden bij een pestgedrag van een pester is: “waarom doet hij/zij wat hij/zij doet”? Er kan een gedragsfunctieanalyse en/of gedragsonderzoek ingezet worden door de intern begeleider (IB-er) of gedragspecialist van de school. Hierbij wordt gekeken naar welke onderwijsbehoeften de leerling heeft. Daarbij wordt de ecologie van de leerling meegenomen.

De gepeste:

- De groepsleerkracht of ASP voert gesprekken met de gepeste. Complimenteer kinderen die uit zichzelf het probleem heeft aangekaart. Neem deze leerling serieus. Soms duurt het even voordat ze zelf durven te komen, terwijl het pestgedrag al weken duurt.
- Laat de gepeste zijn verhaal doen. Geef geen directe oplossingen, maar luister en probeer er achter te komen wie deed wat, waar, wanneer en waarom.
- De groepsleerkracht bespreekt denkfouten met de leerling. Denkfouten kunnen zijn *“ik verdien het, het is maar een geintje, ik klik etc...”*
- Tijdens het gesprek kan de groepsleerkracht/ASP-er gebruik maken van oplossingsgerichte elementen zoals bijvoorbeeld ‘de wondervraag’. Zo zet de groepsleerkracht de leerling aan het denken en kan deze een situatie formuleren die gewenst is.

Voorbeeld:

- o De groepsleerkracht of ASP vraagt de leerlingen voor te stellen dat er in zijn of haar slaap een wonder is gebeurd, waardoor het probleem is opgelost.

Vervolgens vraagt de groepsleerkracht of ASP wat er veranderd is als de leerling wakker wordt. Wat doet, denkt, zegt en voelt de leerling dan anders dan normaal? En hoe zou de omgeving de verandering opmerken, en hoe zou men reageren? Noteer deze reactie.

- Rond het gesprek af met een samenvatting en vertel wat je gaat doen. Beloof **nooit** om informatie geheim te houden.
- De leerkracht neemt altijd contact op met ouders.

Kunnen we pestgedrag voorkomen?

Pestgedrag voorkomen lukt niet altijd. Op de De Vogelhorst wordt zoals eerder benoemd preventief aan pestgedrag gewerkt door middel van KWINK. Mocht deze preventieve methode niet het gewenste resultaat bieden, dan zijn er op de De Vogelhorst een aantal programma's en methoden aanwezig die ingezet kunnen worden als interventies op pestgedrag. De volgende programma's hebben wij tot onze beschikking:

- Meiden Venijn;
- Weerbaarheidstraining ROTS en WATER;
- Kanjer en/of ander sociale vaardigheidstraining.

Ook kunnen we gebruik maken van de inzet/expertise van externe organisaties (samenwerkingsverband, schoolmaatschappelijk werk, CJG)..

Wanneer een van deze interventies en de planmatige en systematische inzet op sociale competenties te weinig opbrengst heeft, kan er een aanvullende training gezocht worden buiten de school, bv een weerbaarheidstraining of anti-pestpreventieprogramma. Hierover wordt in samenwerking met de groepsleerkracht, ASP en ouders/verzorgers afgestemd een afspraak over gemaakt.

Ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor hun kind(eren). Goed contact tussen ouders/verzorgers en groepsleerkracht vinden wij daarom belangrijk. Door samen te werken en elkaar op de hoogte te houden en mee te nemen in een proces, kunnen we gezamenlijk het pesten aanpakken. Als school voelen we ons ook verantwoordelijk voor de bewustwording van ouders/verzorgers over de ernst van pesten en de noodzaak om daar samen wat aan te doen.

Wat verwachten wij van ouders/verzorgers op de De Vogelhorst op het gebied van pesten?

- Ouders/verzorgers keuren pesten absoluut af.

- Zij spreken positief over de school, groepsleerkrachten, klasgenoten van hun kind en andere leerlingen waar hun kind bij is. Kinderen nemen al gedrag van hun ouders/verzorgers waar en over. Spreken zij positief over een ander dan zal hun kind dit ook doen. Spreken zij negatief over een ander, dan zal hun kind dit ook doen.
- Ouders/verzorgers nemen contact op met de groepsleerkracht bij signalen van pestgedrag.
- Ouders/verzorgers kunnen contact opnemen bij signalen van pestgedrag

Wat kunnen ouders/verzorgers doen als blijkt dat hun kind gepest of pesten heeft gesignaleerd?

- In eerste instantie rustig blijven.
- Luister naar het kind en neem deze serieus.
- Noteer of laat door het kind de datum, tijd en plaats noteren. Ook het pestgedrag, de namen van pesters en ooggetuigen. Is er bewijsmateriaal, sla dat op. Denk hierbij aan filmpjes, foto's of berichten op social media.
- Neem contact op met de groepsleerkracht of het aanspreekpunt voor pesten (ASP) op school en neem alle informatie en eventueel bewijsmateriaal mee.

[zie bijlage 5: Stappenplan ouder](#)

Wat als uw kind pester is?

- In eerste instantie rustig blijven.
- Neem ouders/verzorgers die zeggen dat uw kind pest serieus en neem contact op met de groepsleerkracht of ASP.
- Neem de groepsleerkracht die zegt dat uw kind door anderen wordt genoemd als pester serieus.
- Praat over het pesten en zoek samen met uw kind een manier om het pesten te stoppen.
- Spreek met uw kind af aan welke regels jullie elkaar zullen houden. Lukt dit, complimenteer dan uw kind.
- Steun uw kind om manieren te zoeken om prettig met andere kinderen om te gaan.
- Houd contact met de groepsleerkracht en ASP en vraag hoe het gaat met uw kind en zijn/haar gedrag op school.

Digitaal pesten (Cyberpesten)

Cyberpesten is ook een manier van pesten. Deze manier van pesten kan veel vormen aan nemen. Deze zullen in alle waarschijnlijkheid door de opkomende techniek en de vaardigheden van leerlingen op internet alleen gevarieerder worden. Hieronder worden een aantal vormen van cyberpesten genoemd.

Buitensluiten	Het publiekelijk laten weten dat een ander niet tot een groepje hoort. Dit kan zelfs zonder de betreffende persoon te benoemen.
Belachelijk maken, roddelen, beledigen	Negatief reageren op berichtjes die een ander geplaatst heeft. Het verspreiden van roddels/leugens op sites.
Schelden	Verwensingen via facebook, whatsapp, twitter.
Publicatie van filmpjes/foto's zonder toestemming	Hier gaat het dan vooral om foto's of filmpjes uit peestsituaties of die op een vervelende kwetsende manier wordt gebruikt.
Trolling	Provoceren of choqueren om reacties uit te lokken. Dit gebeurt meestal uit verveling of voor de lol. Deze manier komt niet alleen voor in 1-op-1 gesprekken, maar wordt veelal verspreid via social media. De boze/geschokte reacties ziet de troll als beloning.
Nepaccount	Een profiel aanmaken en voordoen als een ander persoon. Hiermee iemand schade berokkenen.
Diefstal	In online spelletjes een account hacken en de credits (verdiende/gekochte punten) stelen.
Bedreiging	Bedreigingen via social media.
Sexting	Het versturen van seksueel getinte berichten, foto's, video's. Jongeren/tieners < 18 vinden het vaak grappig en nemen het niet serieus. Wat ze niet realiseren is dat ze een strafbaar feit plegen.
Webcamseks	Jongeren worden overgehaald om voor de webcam seksuele handelingen te verrichten. De beelden worden opgenomen en gebruikt voor chantage. Meestal gebeurt dit bij meisjes.

Grooming	Benadering van een kind door een volwassene. De volwassene doet zich meestal voor als een jonger persoon. Het wordt ook wel digitaal kinderlokken genoemd.
----------	--

Wat te doen tegen cyberpesten?

Net zoals pesten keuren wij als team cyberpesten af. Wij leren leerlingen digitale vaardigheden aan wat betreft het opzoeken van informatie, het sturen van mails, het maken van digitale werkstukken, het verwerken van de lesstof.

Als er tijdens schooltijd via sociale media gepest, ongevraagd foto's /filmpjes opgenomen of verspreid en/of ongepast taalgebruik gebruikt wordt door een leerling naar andere leerlingen, groepsleerkrachten of ouders/verzorgers, dan wordt er contact opgenomen met de ouders/verzorgers van de verzender en zijn hier consequenties aan verbonden.

Mocht er voor- of na- schooltijd iets voorvallen en hierdoor tijdens de lessen last blijkt te zijn, dan nemen we ook contact op met ouders/verzorgers. Als school zijn we niet verantwoordelijk voor wat de leerling post voor-, na- en onder schooltijd.

Aanvullende informatie voor groepsleerkrachten

In de groepen 7 en 8 behalen de leerlingen hun diploma 'Veilig internetten'. Met deze lessen kunnen leerlingen digitaal leren wat veilig internet is. Daarnaast kunnen er afspraken gemaakt worden over hoe om te gaan met whatsapp en instagram.

Op dit moment is dit nog per groep afhankelijk. Hier zullen in overleg met de ICT-werkgroep nog verdere afspraken over gemaakt moeten worden in het team.

[Diploma Veilig Internet](#)

[hoezo mediawijs voor ouders en leerkrachten](#)

[sociale veiligheid op school en internet](#)

Aanvullende informatie ouder/verzorgers

Weet wat uw kind doet op het internet en toon interesse in de digitale wereld. Uw kind kan u waarschijnlijk al meer vertellen dan u denkt. Ze weten echter vaak nog niet altijd de grens van wat kan/mag en wat niet. Praat er met uw kind over. Maak thuis ook afspraken. Meer informatie kunt u vinden op:

<https://www.opvoeden.nl/overzicht/basisschoolkind/media/>

Wordt uw kind via social media of op een andere manier digitaal gepest? Op deze sites vindt u informatie hoe hier mee om te gaan:

<https://veiliginternetten.nl/themes/kinderen-online/pesten/>

De volgende stappen kunt u wel ondernemen:

- Maak screenshots, verzamel en bewaar bewijs.
- Precieze data.
- Nicknames.
- Ip adressen etc.. (www.internetsporen.nl).
- Meld het bij de groepsleerkracht/APS of vertrouwenspersoon van school of bij de politie.

Monitoring

Om pesten en ander ongewenst gedrag goed aan te pakken is registratie, monitoring en het analyseren van incidenten belangrijk. Zo kan het beleid van school waar nodig aangepast of verder afgestemd worden. Het beleid is dan gebaseerd op feiten en niet op emoties.

Leerkrachten, ASP en pauze-begeleiders (onderwijsondersteunend personeel) op de De Vogelhorst registreren de (pest)incidenten. Zij geven dit ook door aan de desbetreffende groepsleerkrachten. Dit document/registratieformulier bevat de volgende informatie:

Incident Pest incident
Datum, tijd en plaats:
Nauwkeurige beschrijving van pestgedrag:
Namen betrokken (direct/indirect):
Bewijsmateriaal (digitaal pesten, screenshots, foto's video's) ja? Dan uploaden.
Gemaakte afspraak:
...

Deze gegevens worden in Parnassys geregistreerd, leerlingnamen worden geanonimiseerd. De notitie moet bij alle betrokken direct en indirect genoteerd worden en tevens worden gemeld bij zowel APS als IB. Tevens zal de directie hiervan op de hoogte worden gesteld. De informatie wordt door de ASP en IB geanalyseerd, besproken en gedeeld in het team, waarna het beleid waar nodig wordt aangepast.

Naast deze pest/incidentregistratie zal er door de leerkrachten van groep 3 t/m 8 twee keer per jaar, eind oktober/november Viseon (leerlingvolgsysteem gedrag) worden ingevuld. In de groepen 5 t/m 8 zal dit ook door de leerlingen worden gedaan. In de kleutergroep 1 en 2 worden de doelen in 'Mijnkleutergroep' aangehouden. De resultaten worden geregistreerd

en geanalyseerd door de groepsleerkracht en kunnen aanleiding zijn om het groepsplan gedrag aan te passen. Bij een zorgelijke score op Viseon zal er een tweede moment zijn van afname (mei/jun) om te kijken of de acties die zijn ingezet tot verandering hebben geleid. Tevens kan de coördinator een verkorte vragenlijst voor de groepen 5 t/m 6 digitaal rondsturen over de veiligheidsbeleving voor zowel in als rondom de school. De leerlingen zullen deze anoniem invullen. De resultaten worden door de coördinator delen in het team. Zie bijlage 3 voor de gestelde vragen.

Aanspreekpunt /vertrouwenspersoon(ASP)

Ouders/verzorgers en leerlingen die te maken hebben met pesten en die om wat voor reden dan ook niet terechtkunnen bij hun groepsleerkracht, kunnen met hun verhaal terecht bij het ASP van school. Het pestprobleem moet aangepakt worden, zodat de leerling weer veilig naar school kan.

Op de De Vogelhorst is **Veronique Appeldoorn** het aanspreekpunt voor leerlingen, ouders/verzorgers en collega's wat betreft pesten. Daarnaast zijn er twee interne en een externe vertrouwenspersoon.

Het aanspreekpunt pesten (ASP) is verantwoordelijk voor een aantal acties die we hieronder bespreken:

- De ASP-er brengt de situatie in kaart:
 - o Opvang van de leerling of diens ouders die te maken hebben met pestgedrag.
 - o Luisteren naar de melding.
 - o Beschrijft het probleem.
 - o Vraagt wat er al is gedaan om de situatie te veranderen of te verbeteren.
 - o Vraagt hoe de gewenste situatie eruit zal zien.
 - o Brengt in kaart hoe de gewenste situatie bereikt kan worden.
 - o Maakt duidelijk wat de rol van het aanspreekpunt hierin is.
- De ASP-er brengt in kaart en onderneemt mogelijke acties:
 - o Gaat in gesprek met groepsleerkracht, omstanders, pester en ouder(s)/verzorgers om de situatie beter in beeld te krijgen.
 - o Geeft aan wat de gevolgen zijn van pesten voor de pester.
 - o Bespreekt wat er nodig is om een veilige situatie voor de gepeste te creëren.
 - o Maakt afspraken met de betrokkenen en legt deze schriftelijk vast.
 - o Checkt naderhand of afspraken zijn nagekomen en het pestgedrag is gestopt.
- De ASP-er verwijst door en begeleidt zo nodig naar directie en/of andere medewerkers binnen of buiten de school. Dit kan zijn nadat de acties die zijn uitgevoerd geen effect hebben en er andere gepaste maatregelen nodig zijn.

Bijlagen:

bijlage 1:

[Signaalkaart pesten: de 6 pest-alerts!](#)

Signaalkaart pesten: de 6 pest-alerts!

1 Let op vluchtgedrag

2 Kijk naar rol-vastheid

3 Let op signaalgedragingen

4 Er is geen schuldgevoel of verzoening

5 Het is fysiek grensoverschrijdend

6 Herhaald plagen is pesten

Kinderen die gepest worden proberen vaak sociale groepen waarin ze het risico lopen om gepest te worden te vermijden. Deze vermindering noemen we vluchtgedrag.

Voorbeelden zijn: alléén spelen op het schoolplein, langdurig toiletbezoek of in de gang blijven hangen, vrijwillig extra taken doen als de school uit is of tijdens het speelkwartier.

1 Let op vluchtgedrag

Bij pesten heeft iedereen zijn vaste rol, dit in tegenstelling tot plagen. Als iets een plagerijtje lijkt, kijk dan eens of het altijd dezelfde is die plaagt en altijd dezelfde die moet incasseren. Bij pesten zien we ook altijd meelopers en omstanders. De pester staat meestal niet alleen, de gepeste wel.

Wees je ervan bewust dat pesten niet altijd uit grote gedragingen bestaat, soms is het een stemmetje imiteren of iemand nadoen, maar altijd in dezelfde rollen.

2 Kijk naar rol-vastheid

Kinderen die gepest worden, vertonen soms signaalgedrag. Dit kunnen onschuldige gedragingen zijn die aangeven dat er stress is: krabben, tics, vreemd praten, opeens druk met iets bezig zijn, dromen. Maar het kunnen ook ernstige signalen zijn zoals vaak ziek zijn, buikklachten of zelfbeschadiging (met een schaar in je arm snijden of jezelf opzettelijk verbranden).

3 Let op signaalgedragingen

Kinderen maken ruzie en vechten, dit hoort erbij, maar vaak hebben kinderen na afloop een schuldgevoel of zoeken ze naar een manier om te verzoenen. Elkaar voor een aantal dagen ontwijken kan ook een manier van verzoening zijn. Bij pesten zien we dat de pester meestal niet wil verzoenen en ook niet begrijpt waarom. Schuldgevoel ontbreekt omdat het slachtoffer het in zijn ogen verdient. Zie je dat kinderen conflicten hebben, maar geen toenadering zoeken dan is er misschien iets aan de hand.

4 Er is geen schuldgevoel of verzoening

Pesten is soms letterlijk fysiek grensoverschrijdend en als iemand te dicht in de buurt komt kan dat bedreigend zijn. Pesters gaan deze grens vaak subtiel over door het slachtoffer even te duwen in het langslopen terwijl ze boeken uitdelen, de weg te blokkeren, onder de tafel met de voeten tegen de stoel te duwen en soms door heel dicht op de ander te staan. Fysiek grensoverschrijdend kan ook op afstand door de ander aan te staren terwijl het slachtoffer alles doet om de blik te ontwijken.

5 Het is fysiek grensoverschrijdend

Vaak wordt negatief gedrag afgedaan als een plagerijtje. Als het een herhaling is dan gaat het duidelijk om pesten. Een plagerijtje is leuk als het eenmalig is. Herhaling kan ook voorkomen omdat niet één leerling een geintje uithaalt, maar meerdere leerlingen hetzelfde geintje uithalen met hetzelfde slachtoffer.

Heb je een geintje vaker gehoord: stop het!

6 Herhaald plagen is pesten

Bijlage 2:

Registratie

Pest registratie in Parnassys bevat het volgende

Datum:

plaats/locatie:

Betrokkenen:

(direct/indirect)

Beschrijving feitelijk pest incident:

Bewijsmateriaal (digitaal pesten, screenshots, foto's video's)

ja/nee?

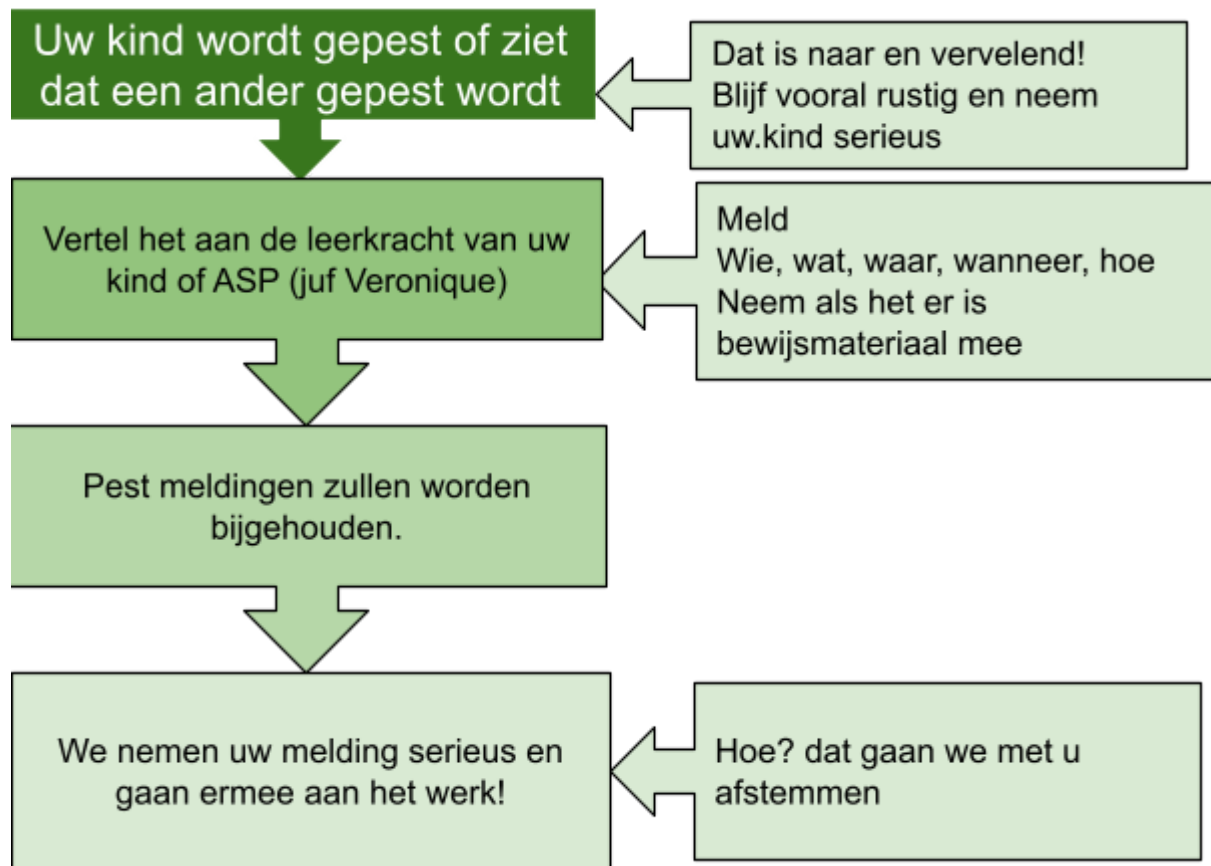
ja? dan uploaden

Gemaakte afspraak:

Bijlage 4:Stappenplan Leerling

Bijlage 5: :Stappenplan Ouder

Links:

<https://www.stoppestennu.nl/sites/default/files/uploads/groepsdynamica-in-de-klas.pdf>

<https://www.stoppestennu.nl/lesideeen-en-lesmaterialen-over-pestten-online-pestten>

Voor de leerlingen

De Kindertelefoon voor alle kinderen & jongeren van 8-18 jaar die in vertrouwen willen praten. Bel **0800-0432** (gratis & anoniem). Elke dag van 11.00-21.00 uur, zaterdag en zondag van 14.00-20.00 uur of chatten **Volg deze link** Elke dag van 11 uur 's ochtends en 9 uur 's avonds. In de weekenden is de chat open van 2 tot 8 uur. Website: www.kindertelefoon.nl

